

กลวิธีการใช้ภาษาภาพพจน์ที่ปรากฏในคำปราศรัย ของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง

Liu Bo^{1*}

นักศึกษาหลักสูตรปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาภาษาไทย
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง
658710103@lpru.ac.th

ขนิษฐา ใจมน²

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง
Kanita.chaimano@gmail.com

บุญเหลือ ใจมน³

รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง
boonluechaimano99@gmail.com

Truong Thi Hang⁴

รองศาสตราจารย์ ดร., อาจารย์
คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏรำปาง
truongthihang.vn@gmail.com

รับบทความ: 13 สิงหาคม 2567

แก้ไขบทความ: 21 ตุลาคม 2567

ตอบรับบทความ: 19 พฤศจิกายน 2567

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาภาพพจน์ที่ปรากฏในคำปราศรัยของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง โดยศึกษาจากคำปราศรัยในโอกาสสำคัญต่าง ๆ ที่ได้รับการแปลเป็นภาษาไทยจำนวน 1 เล่ม ได้แก่ เรื่อง ความคิดและวาทะสี จิ้นผิง สำนักพิมพ์แสงดาว ปีที่พิมพ์ 2558 โดยคัดเลือกคำปราศรัยในช่วงปี พ.ศ. 2555-2557 จำนวน 79 คำปราศรัย ที่มีการใช้ภาษาภาพพจน์ชัดเจนและเป็นคำปราศรัย

¹ ผู้แต่งหลัก (First Author)

^{2 3 4} ผู้แต่งร่วม (Co-first Author)

* ผู้ประพันธ์บรรณกิจ (Corresponding Author)

ในโอกาสสำคัญระดับประเทศและระหว่างประเทศ การวิจัยนี้ใช้การวิเคราะห์เนื้อหาเชิงคุณภาพ (Qualitative Content Analysis) ผ่านการจำแนกประเภท วิเคราะห์ความหมาย และตีความการใช้ภาพพจน์

ผลการวิจัยพบว่า คำปราศรัยของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง มีการใช้ภาพพจน์ 4 ประเภทหลัก ได้แก่ 1) อุปมา ที่เปรียบเทียบแนวคิดนามธรรมกับสิ่งที่เป็นรูปธรรมในชีวิตประจำวัน เช่น การเปรียบสันติภาพกับอากาศและแสงแดด 2) อุปลักษณ์ ที่แสดงถึงพลังและความรุนแรงของการเปลี่ยนแปลง เช่น การเปรียบกระแสน้ำกับพายุ 3) บุคลาธิษฐาน ที่ให้คุณลักษณะของสิ่งมีชีวิตแก่สิ่งที่เป็นนามธรรม เช่น การเปรียบสงครามเป็นปีศาจและฝันร้าย และ 4) สัญลักษณ์ ที่ใช้อธิบายอัตลักษณ์และจุดยืนของประเทศ เช่น การใช้ DNA และสายเลือดเป็นสัญลักษณ์แทนรากเหง้าของประชาชาติจีน

การใช้ภาพพจน์เหล่านี้สะท้อนให้เห็นกลยุทธ์การสื่อสารที่มีประสิทธิภาพในการถ่ายทอดแนวคิดและนโยบายที่ซับซ้อนให้เข้าใจได้ง่าย รวมทั้งสะท้อนวิสัยทัศน์และนโยบายสำคัญของจีนในด้านการพัฒนาประเทศ การรักษาสันติภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาการสื่อสารทางการเมือง การเรียนการสอนด้านภาษาและการสื่อสาร และการวิเคราะห์นโยบายต่างประเทศ

คำสำคัญ: ภาพพจน์, คำปราศรัย, การสื่อสารทางการเมือง, สี จิ้นผิง

A Study of Figurative Language Strategies in President Xi Jinping's Speeches

Liu Bo

Ph.D. Students Thai Language Program,
Faculty of Humanities and Social Sciences,
Lampang Rajabhat University
65871010103@lpru.ac.th

Kanita Chaimano

Assistant Professor, Ph.D., Lecturer
Faculty of Humanities and Social Sciences,
Lampang Rajabhat University
Kanita.chaimano@gmail.com

Boonlue Chaimano

Associate Professor, Ph.D., Lecturer
Faculty of Humanities and Social Sciences,
Lampang Rajabhat University
boonluechaimano99@gmail.com

Truong Thi Hang

Associate Professor, Ph.D., Lecturer
Faculty of Humanities and Social Sciences,
Lampang Rajabhat University
truongthihang.vn@gmail.com

Received: August 13, 2024

Revised: October 21, 2024

Accepted: November 19, 2024

Abstract

This research aims to analyze the use of figurative language in President Xi Jinping's speeches by examining 79 translated speeches from significant national and international occasions during 2012-2014, compiled in the Thai-translated book "Xi Jinping's Thoughts and Speeches" published by Sangdao Publishing House in 2015. The study employs qualitative

content analysis methodology to identify, analyze, and interpret the patterns and meanings of figurative language used in these speeches.

The findings reveal that President Xi Jinping's speeches utilize four main types of figurative language: 1) Simile, comparing abstract concepts with concrete everyday objects, such as comparing peace to air and sunlight; 2) Metaphor, expressing the power and intensity of change, such as comparing global trends to storms; 3) Personification, attributing human characteristics to abstract concepts, such as portraying war as a demon and nightmare; and 4) Symbolism, explaining national identity and stance, such as using DNA and bloodline as symbols representing Chinese national roots.

The use of these figurative devices reflects effective communication strategies in conveying complex ideas and policies in an accessible manner. They also reveal China's vision and key policies regarding national development, peace maintenance, and international relations. The research findings can be applied to improve political communication, language and communication teaching, and foreign policy analysis.

Keywords: Figurative Language, Speech, Political Communication, Xi Jinping

บทนำ

สาธารณรัฐประชาชนจีนได้ก้าวขึ้นมาเป็นมหาอำนาจทางเศรษฐกิจและการเมืองระหว่างประเทศที่สำคัญในศตวรรษที่ 21 ภายใต้การนำของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ที่ดำรงตำแหน่งตั้งแต่เดือนพฤศจิกายน ปี พ.ศ. 2555 จนถึงปัจจุบัน การขึ้นมามีบทบาทผู้นำประเทศของ สี จิ้นผิง ได้ส่งผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของภูมิรัฐศาสตร์โลกอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการประกาศนโยบายสำคัญต่าง ๆ ผ่านคำปราศรัยของ สี จิ้นผิง

คำปราศรัยของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบาย ของจีนต่อประชาคมโลก ดังจะเห็นได้จากการประกาศยุทธศาสตร์สำคัญอย่าง "Belt and Road Initiative" หรือ "เส้นทางสายไหมแห่งศตวรรษที่ 21" ผ่านการปราศรัยที่มหาวิทยาลัยนาซาร์บายเอฟ ประเทศคาซัคสถาน ในปี พ.ศ. 2556 (อักษรศรี พานิชสาส์น, 2562) นอกจากนี้ คำปราศรัยของ สี จิ้นผิง ยังสะท้อนให้เห็นถึง แนวคิด "ความฝันของจีน" (Chinese Dream) ที่มุ่งฟื้นฟูความยิ่งใหญ่ของชาติจีน ตลอดจนการผลักดัน แนวคิด "ประชาคมร่วม ชะตากรรมมนุษยชาติ" (Community with Shared Future for Mankind) ซึ่งเป็นวิสัยทัศน์ของจีนต่อระเบียบโลกใหม่ จุดเริ่มต้นของแนวคิดนี้เริ่มต้นจาก หู จิ่นเทา ในการประชุม สมัชชาพรรคคอมมิวนิสต์จีนครั้งที่ 17 ปี 2550 โดยเริ่มแรกใช้เพื่ออ้างถึงความสัมพันธ์ระหว่างจีนแผ่นดินใหญ่ กับไต้หวัน อย่างไรก็ตาม การศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในคำปราศรัยของผู้นำประเทศจีน ในประเทศไทยยังมีอยู่อย่างจำกัด ทั้งที่การทำความเข้าใจ วาทกรรมทางการเมืองของจีนมีความสำคัญ อย่างยิ่งต่อการทำความเข้าใจนโยบายและท่าทีของประเทศจีนในเวทีระหว่างประเทศ โดยเฉพาะในบริบท ที่ไทยและอาเซียนกำลังเผชิญกับความท้าทายจากการแข่งขันระหว่างมหาอำนาจในภูมิภาค

การวิเคราะห์คำปราศรัยของ สี จิ้นผิง มีความสำคัญในหลายมิติ โดยเฉพาะในด้านวิชาการและ การกำหนดนโยบายต่างประเทศ เนื่องจากคำปราศรัยเป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารอุดมการณ์และ วิสัยทัศน์ของผู้นำประเทศ ดังนั้น การศึกษาวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในคำปราศรัยของ ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง จึงช่วยให้เข้าใจถึงยุทธศาสตร์การสื่อสารที่ประเทศจีนใช้ในการสร้างภาพลักษณ์และ อิทธิพลในเวทีระหว่างประเทศ

ในมิติทางภาษาศาสตร์ การวิเคราะห์คำปราศรัยช่วยเผยให้เห็นถึงกลไกการใช้ภาษาเพื่อสร้างอำนาจ นำ (Hegemony) ผ่านองค์ประกอบทางวาทศิลป์ที่หลากหลาย เช่น การใช้อุปลักษณ์เปรียบเทียบประเทศจีน กับสิ่งที่ยิ่งใหญ่ การเลือกใช้คำที่แสดงถึงความเป็นผู้นำ และการสร้างวาทกรรมที่เน้นย้ำถึงบทบาท ของประเทศจีนในฐานะประเทศมหาอำนาจที่มีความรับผิดชอบ เป็นต้น การศึกษาดังกล่าวนี้จะช่วย ให้เข้าใจว่าประเทศจีนใช้ภาษาในการสร้างการยอมรับและความชอบธรรมในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ อย่างไร

นอกจากนี้การวิเคราะห์คำปราศรัยยังมีความสำคัญในแง่ของการทูตสาธารณะ เนื่องจากคำปราศรัย เป็นช่องทางสำคัญในการสื่อสารนโยบายและจุดยืนของประเทศจีนต่อประชาคมระหว่างประเทศ การเข้าใจ กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาจะช่วยให้นักการทูตและผู้กำหนดนโยบายสามารถตีความและคาดการณ์ทิศทาง นโยบายต่างประเทศของประเทศจีนได้อย่างแม่นยำมากขึ้น อีกทั้งยังช่วยในการวางยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์ ระหว่างประเทศให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของภูมิรัฐศาสตร์โลก

ในบริบทของประเทศไทย การวิจัยนี้มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการกำหนดท่าทีและนโยบาย ต่อประเทศจีน เนื่องจากประเทศจีนเป็นประเทศมหาอำนาจที่มีอิทธิพลต่อภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อย่างมาก การเข้าใจความหมายแฝง เป้าหมายในการสื่อสาร และนัยยะทางการเมืองที่ปรากฏในคำปราศรัย

ของผู้นำจีนจะช่วยให้ไทยสามารถปรับตัวและกำหนดยุทธศาสตร์ความสัมพันธ์กับจีนได้อย่างเหมาะสม รวมถึงสามารถรักษาดุลยภาพในความสัมพันธ์ระหว่างมหาอำนาจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดังนั้น การวิจัยเรื่อง กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาคำปราศรัยของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง จึงไม่เพียงแต่เป็นการศึกษา ในเชิงภาษาศาสตร์เท่านั้น แต่ยังมีมีความสำคัญในฐานะเครื่องมือที่จะช่วยให้เข้าใจยุทธศาสตร์การสื่อสาร ของประเทศจีนด้วย ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายและการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ ของไทยในอนาคต ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัย จึงสนใจที่จะวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาภาพพจน์ที่ปรากฏในคำปราศรัย ของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง โดยมุ่งศึกษาเกี่ยวกับการใช้ภาพพจน์ ผ่านการจำแนกประเภท วิเคราะห์ความหมาย และตีความการใช้ภาพพจน์

วัตถุประสงค์

เพื่อวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาที่ใช้ในคำปราศรัยของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง

คำถามวิจัย

กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาในคำปราศรัยของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง มีลักษณะอย่างไร

บททวนแนวคิด

การศึกษาวิจัยเรื่อง "กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาคำปราศรัยของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง" มีความจำเป็นต้องทำความเข้าใจแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้าน เพื่อให้การวิเคราะห์ มีความลุ่มลึกและเป็นระบบ

ในการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาและการใช้ภาษาภาพพจน์ในคำปราศรัย จำเป็นต้องอาศัย แนวคิดทฤษฎีหลายด้านประกอบกัน ทั้งทฤษฎีวาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ที่ช่วยในการวิเคราะห์การใช้ภาษาเพื่อสร้างความหมายและอำนาจในบริบททางสังคมและการเมือง รวมถึง การใช้โวหารภาพพจน์ในการสื่อสารที่ช่วยอธิบายการใช้ภาษาเชิงเปรียบเทียบเพื่อสร้างความเข้าใจและความรู้สึกร่วม

การทบทวนแนวคิดทฤษฎีในส่วนต่อไปนี้จะครอบคลุมประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้องกับการวิเคราะห์ คำปราศรัย ทั้งในด้านกลวิธีการนำเสนอ การใช้ภาษาภาพพจน์ และการสื่อสารทางการเมือง เพื่อสร้างกรอบ แนวคิดที่เหมาะสมสำหรับการวิเคราะห์คำปราศรัยของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง อันจะนำไปสู่ความเข้าใจ ที่ลึกซึ้งในการใช้ภาษาเพื่อสื่อสารวิสัยทัศน์และนโยบายของผู้นำจีนในเวทีระหว่างประเทศ

แนวคิดทฤษฎี

1. กลวิธีการนำเสนอ ผู้วิจัยได้สังเคราะห์จากเอกสารที่เป็นหนังสือ งานวิจัย และการนิยาม ความหมายของนักวิชาการ ได้แก่ บุญยงค์ เกตเทศ, ขวน เพชรแก้ว, ธัญญา สังขพันธานนท์, พชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์, อติสรณ์ ประทุมถิ่น สรุปได้ว่า กลวิธีการนำเสนอ คือ วิธีการหรือเทคนิคที่ผู้พูดหรือนักเขียน ใช้เพื่อถ่ายทอดเนื้อหา แนวคิด หรือข้อมูลต่าง ๆ ให้แก่ผู้ฟังหรือผู้อ่าน โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้เกิดความเข้าใจ ที่ชัดเจน น่าสนใจ และน่าจดจำ กลวิธีการนำเสนอมีหลากหลายรูปแบบ ทั้งการใช้ภาษาที่สละสลวย การเล่าเรื่อง การยกตัวอย่าง การใช้สื่อภาพและเสียง หรือการใช้เทคนิคอื่น ๆ เพื่อดึงดูดความสนใจและสร้าง ความประทับใจให้แก่ผู้รับสาร ดังนั้น กลวิธีการนำเสนอจึงหมายถึงเครื่องมืออันทรงพลังที่ช่วยให้ผู้พูดสามารถ

ถ่ายทอดเนื้อหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ ดึงดูดความสนใจ สร้างความจดจำให้กับผู้ฟังและเปรียบเสมือนสะพานที่เชื่อมต่อระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง รวมถึงช่วยทำให้การสื่อสารบรรลุเป้าหมายซึ่ง รูปแบบของกลวิธีมีความหลากหลายแตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับทักษะและความเชี่ยวชาญของผู้ส่งสาร แต่จุดเด่นของกลวิธีโดยทั่วไป ได้แก่ เสริมสร้างความเข้าใจในสาระสำคัญแก่ผู้รับสารได้รวดเร็ว ส่งเสริมให้ผู้รับสารมีส่วนร่วมคิดตามเนื้อหา นำเสนอเนื้อหาอย่างเป็นระบบ และช่วยให้เข้าใจสิ่งที่ผู้ส่งสารต้องการสื่อได้กระจ่างชัดเจน

2. วาทกรรมวิเคราะห์เชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) โดย แนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ของ Fairclough (1995) นำเสนอกรอบการวิเคราะห์วาทกรรมที่ประกอบด้วย 3 มิติที่มีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกัน ได้แก่ ตัวบท (Text) วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม (Discursive Practice) และวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม (Socio-cultural Practice)

มิติแรก "ตัวบท" หมายถึง ถ้อยคำหรือข้อเขียนที่ใช้ในการสื่อสาร ครอบคลุมทั้งวัจนภาษาและอวัจนภาษา ตั้งแต่ระดับพยางค์ คำ ประโยค รวมถึงรูปแบบวาทกรรมที่เรียงร้อยเข้าด้วยกัน การวิเคราะห์ในมิตินี้จะพิจารณารูปแบบภาษาที่ปรากฏในระดับต่าง ๆ ของตัวบท

มิติที่สอง "วิถีปฏิบัติทางวาทกรรม" เป็นการวิเคราะห์กระบวนการสร้างและผลิตตัวบท (Text Production) วิธีการถ่ายทอด ตลอดจนการรับหรือบริโภคตัวบท (Text Consumption) รวมถึงช่องทางการสื่อสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

มิติที่สาม "วิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรม" มุ่งวิเคราะห์บริบทที่ก่อให้เกิดวาทกรรม ทั้งปัจจัยทางสังคม วัฒนธรรม และการเมือง โดยพิจารณาว่าตัวบทนั้นเกิดขึ้นภายใต้บริบทลักษณะใด มีความสัมพันธ์กับการผลิตและบริโภคตัวบทอย่างไร รวมถึงอิทธิพลที่ตัวบทมีต่อสังคมและวัฒนธรรม

Fairclough ชี้ให้เห็นว่าองค์ประกอบทั้งสามมิตินี้ไม่ได้แยกขาดจากกันแต่มีความคาบเกี่ยวและเชื่อมโยงกัน ตัวบทไม่ได้เกิดขึ้นอย่างโดดเดี่ยว หากแต่ถูกล้อมรอบด้วยวิถีปฏิบัติทางวาทกรรมและวิถีปฏิบัติทางสังคมวัฒนธรรมตามลำดับ กล่าวคือ บริบททางสังคมวัฒนธรรมมีอิทธิพลต่อการสร้างและการตีความตัวบท แนวคิดนี้มีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการวิเคราะห์คำปราศรัยทางการเมือง เนื่องจากช่วยให้เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างการใช้ภาษา บริบททางสังคม และอิทธิพลของวาทกรรมที่มีต่อสังคมได้อย่างเป็นระบบและครอบคลุม

3. โวหารภาพพจน์ คือ การใช้ภาษาเชิงเปรียบเทียบ เพื่อสร้างความหมายที่ลึกซึ้ง กินใจ และน่าจดจำ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นอารมณ์ ความรู้สึก และจินตนาการของผู้รับสาร ประเภทของภาพพจน์ที่โดดเด่น ได้แก่

3.1 ภาพพจน์อุปมา (Simile) เป็นการเปรียบเทียบสองสิ่งที่แตกต่างกัน โดยใช้คำเชื่อม เช่น "เหมือน" "ดั่ง" "ราว" หรือ "ประดุจ"

3.2 การใช้ภาพพจน์อุปลักษณ์ (Metaphor) เป็นความเปรียบเทียบที่เปรียบสิ่งหนึ่ง เรื่องหนึ่งว่าเป็นสิ่งอื่น เรื่องอื่น โดยใช้คำเชื่อม เป็น คือ

3.3 บุคลาธิษฐาน (Personification) คือ โวหารภาพพจน์ชนิดหนึ่งที่กล่าวถึงสิ่งที่ไม่มีชีวิต สัตว์ หรือสิ่งอื่นที่ไม่ใช่มนุษย์ ให้มีกิริยาอาการ ความรู้สึกนึกคิด หรือคุณลักษณะต่าง ๆ เหมือนมนุษย์

3.4 การเฝ้าความหรือการอ้างถึง (Allusion) เป็นกลวิธีทางภาษาและวรรณกรรม ที่ผู้เขียนหรือผู้พูด กล่าวถึงบุคคล สถานที่ เหตุการณ์ หรือข้อความ จากแหล่งอื่น ๆ เช่น

วรรณกรรม ศาสนา ประวัติศาสตร์ หรือวัฒนธรรม โดยไม่ได้อธิบายโดยตรง แต่คาดหวังว่าผู้อ่านหรือผู้ฟังจะมีความรู้พื้นฐานร่วมกัน จึงจะเข้าใจความหมายที่แฝงอยู่

3.5 การใช้ภาพพจน์สัญลักษณ์ (Symbolism) เป็นการใช้สัญลักษณ์ ซึ่งเป็นสิ่งของสถานที่ บุคคล หรือเหตุการณ์ ที่มีความหมายโดยนัย แทนความหมายที่ต้องการสื่อสาร ซึ่งแตกต่างจากอุปมาอุปไมย

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า โวหารภาพพจน์ (Figurative Language) คือ กลวิธีการใช้ภาษาเชิงเปรียบเทียบเพื่อสร้างความหมายที่ลึกซึ้ง กินใจ และน่าจดจำ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อกระตุ้นอารมณ์ ความรู้สึก และจินตนาการของผู้รับสาร ทำให้เกิดความเข้าใจที่ชัดเจนและน่าสนใจมากยิ่งขึ้น ลักษณะการใช้โวหารภาพพจน์โดยทั่วไปมีดังนี้

1. สร้างความหมายที่ลึกซึ้ง คือ โวหารภาพพจน์ช่วยเพิ่มมิติและความหมายให้กับถ้อยคำ ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังสามารถตีความและเข้าใจเนื้อหาได้ในระดับที่ลึกซึ้งกว่าการใช้ภาษาตรงไปตรงมา

2. กระตุ้นอารมณ์และความรู้สึก คือ การใช้โวหารภาพพจน์ที่เหมาะสมสามารถสร้างอารมณ์ร่วมและความรู้สึกที่หลากหลายให้กับผู้รับสาร เช่น ความสุข ความเศร้า ความตื่นเต้น ความกลัว ฯลฯ

3. สร้างความน่าสนใจและน่าจดจำ คือ โวหารภาพพจน์ช่วยให้ข้อความมีความโดดเด่นและน่าสนใจ ทำให้ผู้อ่านหรือผู้ฟังจดจำเนื้อหาได้ง่ายขึ้น

4. สร้างความสวยงามและสละสลวย คือ โวหารภาพพจน์ช่วยเพิ่มความไพเราะและความสละสลวยให้กับภาษา ทำให้ข้อความน่าอ่านและน่าฟังมากยิ่งขึ้น

โวหารภาพพจน์เป็นเครื่องมือสำคัญในการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้ในงานเขียนหลากหลายประเภท เช่น บทกวี นวนิยาย บทความ โฆษณา หรือแม้กระทั่งการพูดในชีวิตประจำวันและการปราศรัยในสถานที่ต่าง ๆ การใช้โวหารภาพพจน์อย่างเหมาะสมจะช่วยให้การสื่อสารของคุณมีความน่าสนใจน่าจดจำ และมีพลังมากยิ่งขึ้น

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ผู้วิจัยได้ทบทวนงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการนำเสนอเพื่อสื่อแนวคิดหลากหลาย ได้แก่ งานวิจัยของ ศิริลักษณ์ บัตรประโคน (2548) ศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการนำเสนอทัศนะทางการเมืองในรวมเรื่องสั้นของวินทร์ เลียววาริณ พบว่าผู้เขียนใช้กลวิธีหลากหลาย เช่น การใช้ชื่อเรื่อง การใช้โครงเรื่อง การเสียดสี และการใช้ตัวละคร เพื่อสื่อสารแนวคิดทางการเมือง งานวิจัยของอดิสรณ์ ประทุมถิ่น (2563) ศึกษาเกี่ยวกับกลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสื่อแนวคิดในพุทธธรรมของพระราชพรหมยาน (หลวงพ่อกุญชีสิงดำ) พบว่าท่านใช้กลวิธีหลากหลาย เช่น การใช้ภาพพจน์ การเล่าเรื่อง การอ้างอิง และการยกตัวอย่างประกอบ เพื่อสื่อสารแนวคิดธรรมะ เป็นต้น

จากการทบทวนวรรณกรรมทั้งหมดดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยได้นำหลักการของกลวิธีการนำเสนอและโวหารภาพพจน์มาเป็นกรอบแนวคิดในการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาคำปราศรัยของ ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง

วิธีการดำเนินการวิจัย

งานวิจัยนี้ใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยเน้นการวิเคราะห์คำปราศรัยของ ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ที่เกี่ยวข้องกับการใช้กลวิธีการใช้ภาษาภาพพจน์ ข้อมูลที่ใช้ในการวิจัยรวบรวมจากแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ เช่น หนังสือ และเอกสารที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์เนื้อหาจะพิจารณาผ่านการจำแนกประเภท วิเคราะห์ความหมาย ตีความการใช้ภาษาพจน์ และผลกระทบต่อการสื่อสาร ประกอบด้วย 3 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การเลือกประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเลือกกลุ่มประชากร คือ ประชากรสำหรับการวิจัยนี้ประกอบด้วยคำปราศรัยทั้งหมดของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ที่ได้รับการรวบรวมและบันทึกโดยสถาบันศึกษาประวัติศาสตร์และเอกสารของพรรคคอมมิวนิสต์จีน ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2555 ถึง พ.ศ. 2557 และได้รับการแปลเป็นภาษาไทยจำนวน 1 เล่ม ได้แก่ ความคิดและวาทะสี จิ้นผิง สำนักพิมพ์แสงดาว ปีที่พิมพ์ 2558

ขั้นตอนที่ 2 วิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ใช้กรอบทฤษฎีในการวิเคราะห์ด้านกลวิธีการเสนอ ผู้วิจัยได้ศึกษาข้อมูลและเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับกลวิธีการนำเสนอจากนักวิชาการด้านการวิเคราะห์ ดังนี้ กุหลาบ มลลิกะมาส (2531), ขวน เพชรแก้ว (2520), บุญยงค์ เกศเทศ (2536), ธัญญา สังขพันธานนท์. (2539), พชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์ (2552), อติสรณ์ ประทุมถิ่น (2563) และ แนวคิดการวิเคราะห์วาทกรรมเชิงวิพากษ์ (Critical Discourse Analysis) ของ Fairclough (1995) เพื่อสังเคราะห์เป็นกรอบในการวิเคราะห์กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาคำปราศรัยของ สี จิ้นผิง ในลักษณะพรรณนาวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 3 สรุปผลการวิจัย อภิปราย ข้อเสนอแนะ

สรุปผลการวิจัย อภิปราย และให้ข้อเสนอแนะที่พบในงานวิจัย แบบพรรณนาวิเคราะห์ (Descriptive Analysis)

วิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาภาพพจน์ที่ปรากฏในคำปราศรัยของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง

1. ภาพพจน์อุปมา (Simile)

อุปมาเป็นกรณียเปรียบเทียบสองสิ่งที่แตกต่างกัน โดยใช้คำเชื่อม เช่น "เหมือน" "ดุจ" "ราว" หรือ "ประดุจ" ตัวอย่างเช่น การเปรียบเทียบสันติภาพกับอากาศและแสงแดด เพื่อเน้นย้ำความสำคัญของสันติภาพที่ไม่สามารถขาดได้ เช่นเดียวกับที่มนุษย์ต้องการอากาศและแสงแดดในการดำรงชีวิต ตัวอย่างคำปราศรัยเมื่อวันที่ 7 เมษายน 2556 สี จิ้นผิง ได้กล่าวคำปราศรัย ณ งานฉลองปีใหม่นี้ พ.ศ. 2556 ที่ Boao Forum for Asia (BFA) ซึ่งมีการใช้ภาพพจน์อุปมาในเนื้อหาคำปราศรัยว่าสันติภาพ มีความสำคัญต่อมนุษยชาติอย่างไร ดังนี้

"สันติภาพก็เหมือนอากาศและแสงแดด ยามได้ประโยชน์ย่อมไม่รู้สีกตัว แต่เมื่อสูญเสียไปก็ไม่อาจดำรงอยู่ได้"

วิเคราะห์:

จากคำปราศรัยของ สี จิ้นผิง ที่ใช้ภาพพจน์อุปมา ต้องการมุ่งเน้นการสื่อความหมายที่ลึกซึ้ง ผ่านการเปรียบเทียบที่เข้าใจง่าย โดยใช้คำว่า "เหมือน" เชื่อมโยง "สันติภาพ" ซึ่งเป็นแนวคิดนามธรรม เข้ากับ "อากาศและแสงแดด" ที่เป็นสิ่งรูปธรรมในชีวิตประจำวัน การเลือกใช้ปัจจัยพื้นฐานในการดำรงชีวิตมาเปรียบเทียบช่วยให้ผู้ฟังเข้าถึงความสำคัญของสันติภาพได้อย่างเป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพมากขึ้น

การใช้ภาพพจน์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นนัยยะแฝงเกี่ยวกับธรรมชาติของมนุษย์และความสำคัญของ สันติภาพ จากวลี "ยามได้ประโยชน์ย่อมไม่รู้สีกตัว" สะท้อนให้เห็นว่ามนุษย์มักละเลยหรือมองข้ามคุณค่าของสิ่งที่มีอยู่แล้ว ขณะที่วลี "เมื่อสูญเสียไปก็ไม่อาจดำรงอยู่ได้" แสดงให้เห็นว่าสันติภาพเป็นสิ่งที่ขาดไม่ได้ ในการดำรงชีวิตของมนุษยชาติ เช่นเดียวกับที่ร่างกายไม่สามารถมีชีวิตอยู่ได้หากขาดอากาศหรือแสงแดด

เป้าหมายของการสื่อสาร คือ เพื่อให้ผู้รับสารตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการรักษาและธำรงไว้ซึ่ง สันติภาพ โดยการเปรียบเทียบกับสิ่งที่ขาดไม่ได้ อย่าง "อากาศและแสงแดด" นั้น มีจุดมุ่งหมายให้ผู้ฟังเกิดความเข้าใจว่าสันติภาพไม่ใช่เพียงสภาวะที่พึงปรารถนา แต่เป็นสิ่งที่จำเป็นต้องร่วมกันรักษาและป้องกันไม่ให้สูญเสียไป เพราะผลกระทบจากการสูญเสียสันติภาพนั้นร้ายแรงถึงขั้น "ไม่อาจดำรงอยู่ได้" เช่นเดียวกับการขาดอากาศหายใจ

2. ภาพพจน์อุปลักษณ์ (Metaphor)

อุปลักษณ์คือการเปรียบเทียบเป็นความเปรียบที่เปรียบสิ่งหนึ่ง เรื่องหนึ่งว่าเป็นสิ่งอื่น เรื่องอื่น โดยใช้คำเชื่อม เป็น คือ ตัวอย่างเช่น การเปรียบเทียบกระแสโลกกับพายุหรือคลื่นที่รุนแรง เพื่อเน้นย้ำความจำเป็นในการปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ตัวอย่างคำปราศรัยเมื่อ วันที่ 28 มกราคม พ.ศ. 2556 สี จิ้นผิง ได้ปราศรัยครั้งที่ 3 ณ กรมการเมืองของคณะกรรมการกลางพรรคคอมมิวนิสต์ชุดที่ 18 มีเนื้อหาเกี่ยวกับการวางแผนภาพรวมของกิจการภายในประเทศและกิจการต่างประเทศให้ดียิ่งขึ้น เพื่อเสริมรากฐานวิธีแห่งการพัฒนาอย่างสันติ ดังนี้

"กระแสโลกโหมกระหน่ำดุจพายุ พัดพาผู้ที่คล้อยตามสู่ความรุ่งเรือง แต่ทั้งผู้ที่ต่อต้านไว้เบื้องหลังให้แตกดับ"

วิเคราะห์:

จากคำปราศรัยของสี จิ้นผิง ที่ใช้ภาพพจน์อุปลักษณ์เปรียบเทียบ "กระแสโลก" กับ "พายุ" โดยใช้คำว่า "โหมกระหน่ำ" และ "ดุจ" เพื่อสื่อถึงพลังอำนาจอันรุนแรงและหลีกเลี่ยงไม่ได้ของกระแสการเปลี่ยนแปลงของโลก การเลือกใช้คำที่แสดงถึงความรุนแรงและพลังของธรรมชาติเช่นนี้ ทำให้ผู้ฟังเข้าใจได้ง่ายและรู้สึกถึงความยิ่งใหญ่ของการเปลี่ยนแปลงที่กำลังเกิดขึ้น

การใช้ภาพพจน์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นวิสัยทัศน์และมุมมองของผู้นำจีนที่มีต่อกระแสโลกาภิวัตน์ ผ่านการใช้คำที่แสดงผลลัพธ์ที่ตรงข้ามกันอย่างชัดเจน คือ "ความรุ่งเรือง" สำหรับผู้ที่ "คล้อยตาม" และ "แตกดับ" สำหรับผู้ที่ "ต่อต้าน" สะท้อนแนวคิดที่ว่า การปรับตัวและยอมรับการเปลี่ยนแปลงเป็นหนทางเดียวที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในยุคปัจจุบัน

เป้าหมายของการสื่อสาร คือ เพื่อให้ผู้รับสารตระหนักรู้ถึงความสำคัญและความเร่งด่วนในการปรับตัวให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงของโลก การใช้คำว่า "โหมกระหน่ำ" และ "พัดพา" แสดงให้เห็นว่า

การเปลี่ยนแปลงนี้กำลังเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและรุนแรง ขณะที่การใช้คำว่า "ทิ้ง...ไว้เบื้องหลัง" และ "แตกดับ" เป็นการเตือนถึงผลร้ายที่จะเกิดขึ้นหากไม่ยอมปรับตัว สะท้อนความต้องการกระตุ้นให้ประชาชนและองค์กรต่าง ๆ เร่งพัฒนาและปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก

3. บุคลาธิษฐาน (Personification)

บุคลาธิษฐานเป็นการให้สิ่งไม่มีชีวิตหรือสิ่งนามธรรมมีชีวิตและความคิดความรู้สึกเหมือนมนุษย์ ตัวอย่างเช่น การเปรียบเทียบธรรมชาติกับสังคมที่มีชีวิตเพื่อเน้นย้ำความสำคัญของการรักษาสีงแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ได้แก่ วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 สี จิ้นผิง ได้ปราศรัย ณ งานการประชุมมิตรภาพระหว่างประเทศและสมาคมชาวจีนเพื่อมิตรภาพระหว่างประเทศครบรอบ 60 ปี ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับภัยจากการทำสงคราม ความสูญเสีย และผลกระทบจากการทำสงคราม ดังนี้

"สงครามเป็นเหมือนปีศาจและฝันร้าย นำความหายนะและความทุกข์ทรมานมาสู่ผู้คน"

วิเคราะห์:

จากคำปราศรัยของ สี จิ้นผิง ที่ใช้ภาพพจน์บุคลาธิษฐานนี้ เพื่อต้องการสื่อให้เห็นถึงพลังทำลายล้างและความน่ากลัวของสงครามผ่านการเปรียบเทียบกับ "ปีศาจและฝันร้าย" ซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์หวาดกลัวและพยายามหลีกเลี่ยง การใช้คำว่า "นำความหายนะและความทุกข์ทรมานมาสู่" แสดงให้เห็นว่าสงครามถูกให้คุณลักษณะของผู้กระทำที่มีเจตนาร้าย สามารถสร้างความเสียหายและความเจ็บปวดให้แก่มนุษย์ได้อย่างจงใจ

การใช้ภาพพจน์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นมุมมองที่ว่าสงครามเป็นสิ่งชั่วร้ายที่มนุษย์สร้างขึ้น แต่กลับไม่สามารถควบคุมได้ การเปรียบสงครามเป็น "ปีศาจ" สื่อถึงธรรมชาติที่โหดร้าย ไร้ความปรานี และนำมาซึ่งความหายนะ ส่วนการเปรียบกับ "ฝันร้าย" สะท้อนว่าสงครามเป็นประสบการณ์ที่ทำให้เกิดความหวาดกลัว ความสะเทือนใจ และต้องการที่จะตื่นให้พ้นจากความทุกข์นั้น

เป้าหมายของการสื่อสาร คือ ให้ผู้ฟังตระหนักถึงผลร้ายของสงคราม และเห็นว่าสงครามเป็นสิ่งที่ต้องหลีกเลี่ยงและป้องกันไม่ให้เกิดขึ้น คำว่า "นำความหายนะและความทุกข์ทรมานมาสู่ผู้คน" แสดงให้เห็นว่าผลกระทบของสงครามนั้นรุนแรงและส่งผลกระทบต่อมวลมนุษยชาติ การใช้ภาพพจน์นี้จึงมีเป้าหมายในการปลุกจิตสำนึกให้ผู้คนเห็นความสำคัญของสันติภาพและการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ

4. สัญลักษณ์ (Symbols)

การใช้สัญลักษณ์เป็นการสื่อถึงแนวคิดหรือข้อความที่ซับซ้อนในรูปแบบที่เข้าใจง่าย ตัวอย่างเช่น การใช้มือที่มองเห็นและมือที่มองไม่เห็นเป็นสัญลักษณ์เพื่ออธิบายความสัมพันธ์ระหว่างกลไกตลาดและภาครัฐ ตัวอย่างคำปราศรัยเมื่อ วันที่ 15 พฤษภาคม พ.ศ. 2557 สี จิ้นผิง ได้ปราศรัย ณ งานการประชุมมิตรภาพระหว่างประเทศและสมาคมชาวจีนเพื่อมิตรภาพระหว่างประเทศครบรอบ 60 ปี ซึ่งมีเนื้อหาเกี่ยวกับการเน้นย้ำถึงสันติภาพ ความร่วมมือ และการอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข ดังนี้

"ในสายเลือดของประชาชาติจีน ไม่มีส่วนประกอบของ DNA ที่รุกรานผู้อื่นและยึดครองโลก"

วิเคราะห์:

จากคำปราศรัยของสี จิ้นผิง ที่ใช้ภาษาพจน์สัญลักษณ์เปรียบเทียบ "DNA" กับ "ธาตุแท้หรือตัวตนที่แท้จริง" ของประชาชนชาติจีน แสดงให้เห็นว่าผู้ส่งสารต้องการสื่อถึงธรรมชาติและรากเหง้าที่แท้จริงของชาวจีนที่ไม่มีความคิดที่จะรุกรานหรือครอบครองดินแดนของผู้อื่น โดยการเลือกใช้คำว่า "สายเลือด" และ "DNA" ซึ่งเป็นสิ่งที่กำหนดลักษณะพื้นฐานของสิ่งมีชีวิต เพื่อยืนยันว่านี่คือคุณลักษณะดั้งเดิมที่ฝังรากลึกในตัวตนของชาวจีน

การใช้ภาษาพจน์ดังกล่าวสะท้อนให้เห็นถึงความพยายามของจีนในการสร้างภาพลักษณ์ใหม่ในเวทีโลก โดยการใช้คำว่า "ส่วนประกอบของ DNA" และ "สายเลือด" สะท้อนให้เห็นว่าการไม่รุกรานผู้อื่นนั้นเป็นส่วนหนึ่งของตัวตนที่แท้จริง ไม่ใช่เพียงนโยบายหรือท่าทีชั่วคราว แต่เป็นคุณลักษณะถาวรที่ฝังอยู่ในรากเหง้าของความเป็นจีน

เป้าหมายของการสื่อสาร คือ เพื่อให้ผู้รับสารตระหนักถึงจุดยืนของจีนในฐานะประเทศที่สนับสนุนสันติภาพและความร่วมมือระหว่างประเทศ การใช้คำว่า "ไม่มีส่วนประกอบของ DNA ที่รุกรานผู้อื่นและยึดครองโลก" เป็นการปฏิเสธข้อกังวลของนานาชาติเกี่ยวกับการขยายอิทธิพลของจีน และต้องการให้ประชาคมโลกเชื่อมั่นว่าการเติบโตของจีนจะไม่เป็นภัยคุกคามต่อประเทศอื่น

สรุปผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาภาพพจน์ในคำปราศรัยของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง สามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์และคำถามวิจัยได้ ดังนี้

การวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาภาพพจน์ในคำปราศรัยพบว่า ประธานาธิบดี สี จิ้นผิง ใช้กลวิธีทางภาษาผ่านภาพพจน์ 4 ประเภทหลักเพื่อสื่อสารแนวคิดและนโยบายสำคัญ ได้แก่ อุปมา อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน และสัญลักษณ์ โดยแต่ละประเภทมีจุดมุ่งหมายในการสื่อสารที่แตกต่างกัน

ในด้านการใช้อุปมา พบว่ามีการเปรียบเทียบแนวคิดนามธรรมกับสิ่งที่เป็นรูปธรรมในชีวิตประจำวัน เช่น การเปรียบ "สันติภาพ" กับ "อากาศและแสงแดด" เพื่อสื่อให้เห็นว่าสันติภาพเป็นสิ่งจำเป็นต่อการดำรงชีวิตที่ไม่สามารถขาดได้ กลวิธีนี้ช่วยให้ประชาชนเข้าใจความสำคัญของแนวคิดที่ซับซ้อนได้ง่ายขึ้น สำหรับการใช้อุปลักษณ์ พบการเปรียบเทียบที่แสดงถึงพลังและความรุนแรงของการเปลี่ยนแปลง เช่น การเปรียบ "กระแสโลก" กับ "พายุ" ที่โหมกระหน่ำ สะท้อนวิสัยทัศน์ของผู้นำต่อกระแสโลกาภิวัตน์และความจำเป็นในการปรับตัวของประเทศ

การใช้อุปมาธิษฐานปรากฏในการให้คุณลักษณะของสิ่งที่เป็นนามธรรมให้มีลักษณะของสิ่งมีชีวิต เช่น การเปรียบ "สงคราม" เป็น "ปีศาจและฝันร้าย" ที่นำความหายนะมาสู่ผู้คน เพื่อสร้างความตระหนักถึงภัยของสงครามและความสำคัญของสันติภาพ ส่วนการใช้อนุสัญญาลักษณ์พบในการอธิบายอัตลักษณ์และจุดยืนของประเทศ เช่น การใช้ "DNA" และ "สายเลือด" เป็นสัญลักษณ์แทนรากเหง้าและตัวตนที่แท้จริงของประชาชนชาติจีน เพื่อสื่อสารนโยบายการต่างประเทศที่ไม่รุกรานและยึดมั่นในสันติภาพ

ผลการวิเคราะห์แสดงให้เห็นว่าการใช้ภาษาพจน์ในคำปราศรัยไม่เพียงช่วยให้การสื่อสารมีประสิทธิภาพมากขึ้น แต่ยังสะท้อนวิสัยทัศน์และนโยบายสำคัญของจีนในด้านต่าง ๆ ทั้งการพัฒนาประเทศ การรักษาสันติภาพ และความสัมพันธ์ระหว่างประเทศ

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาภาพพจน์ในคำปราศรัยของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง สามารถอภิปรายได้ดังนี้

จากผลการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาภาพพจน์ในคำปราศรัยของประธานาธิบดีพบว่า การใช้ภาษาพจน์ในคำปราศรัยของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง มีความสอดคล้องกับแนวคิดการใช้ภาษาเพื่อการสื่อสารทางการเมือง ที่มุ่งเน้นการสื่อสารแนวคิดและนโยบายที่ซับซ้อนให้เข้าถึงประชาชนได้ง่าย โดยเฉพาะการใช้อุปมาเปรียบเทียบแนวคิดนามธรรมกับสิ่งที่เป็นรูปธรรมในชีวิตประจำวัน เช่น การเปรียบสันติภาพกับอากาศและแสงแดด สะท้อนให้เห็นกลยุทธ์การสื่อสารที่เน้นการสร้างความเข้าใจและความตระหนักในระดับมวลชน

การใช้อุปมาเปรียบเทียบกระแสน้ำโลกกับพายุที่รุนแรง แสดงให้เห็นวิสัยทัศน์ของผู้นำที่มองเห็นความท้าทายของโลกาภิวัตน์และความจำเป็นในการปรับตัว สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศจีนที่กำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในหลายด้าน การเลือกใช้ภาษาพจน์ที่สื่อถึงความรุนแรงและความเร่งด่วนจึงเป็นกลวิธีที่มีประสิทธิภาพในการกระตุ้นให้เกิดการตื่นตัวและเตรียมพร้อมรับมือกับการเปลี่ยนแปลง

ในด้านการใช้บุคลาธิษฐานเปรียบสงครามเป็นปีศาจและฝันร้าย สะท้อนนโยบายการต่างประเทศของจีนที่ยึดมั่นในแนวทางสันติ การให้ภาพของสงครามในลักษณะที่น่ากลัวและเป็นภัยคุกคามช่วยตอกย้ำจุดยืนของจีนในการสนับสนุนสันติภาพระหว่างประเทศ ขณะเดียวกัน การใช้สัญลักษณ์ DNA และสายเลือดเพื่อสื่อถึงอัตลักษณ์ของชาวจีนที่ไม่รุกราน ยังเป็นการตอบโต้ข้อกังวลของประชาคมโลกต่อการเติบโตของอิทธิพลจีนอีกด้วย

นอกจากนี้ การใช้ภาษาพจน์ที่หลากหลายยังแสดงให้เห็นความสามารถในการปรับเปลี่ยนกลวิธีสื่อสารให้เหมาะสมกับเนื้อหาและบริบท เช่น การใช้อุปมาและอุปมาอุปไมยเมื่อต้องการอธิบายแนวคิดที่ซับซ้อน การใช้บุคลาธิษฐานเมื่อต้องการสร้างอารมณ์ความรู้สึกร่วม และการใช้สัญลักษณ์เมื่อต้องการสื่อสารอัตลักษณ์และจุดยืนของประเทศ

ประโยชน์ของการวิจัย

จากการวิเคราะห์กลวิธีการใช้ภาษาภาพพจน์ในคำปราศรัยของประธานาธิบดี สี จิ้นผิง สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลายประการ ดังต่อไปนี้

ประการแรก ผลการวิจัยนี้ช่วยให้เข้าใจกลวิธีสื่อสารทางการเมืองของผู้นำระดับสูง โดยเฉพาะการใช้ภาษาพจน์เพื่อสื่อสารแนวคิดและนโยบายที่ซับซ้อนให้ประชาชนเข้าใจได้ง่าย ความรู้นี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาทักษะการสื่อสารสาธารณะและการสื่อสารทางการเมืองให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

ประการที่สอง การศึกษานี้ช่วยให้เข้าใจวิธีการใช้ภาษาเพื่อสร้างความเข้าใจและการยอมรับในนโยบายระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการใช้ภาษาพจน์เพื่อสื่อสารจุดยืนและนโยบายต่างประเทศ ความรู้นี้มีประโยชน์ต่อการศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างประเทศและการทูตสาธารณะ

ประการที่สาม ผลการวิจัยสามารถนำไปใช้ในการพัฒนาการเรียนการสอนด้านภาษาและการสื่อสาร โดยเฉพาะในด้านการใช้ภาษาพจน์เพื่อสื่อสารแนวคิดที่ซับซ้อน การวิเคราะห์ตัวอย่างจากคำปราศรัยจริงช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจการประยุกต์ใช้ภาษาในบริบทที่เป็นจริง

ประการที่สี่ การวิจัยนี้ให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการวิเคราะห์นโยบายและวิสัยทัศน์ของผู้นำจีน ผ่านการศึกษาแบบการใช้ภาษาในคำปราศรัย ซึ่งช่วยให้เข้าใจแนวคิด มุมมอง และกลยุทธ์การสื่อสาร ที่สะท้อนผ่านการเลือกใช้ภาพพจน์ประเภทต่าง ๆ

ประการสุดท้าย ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการศึกษาวิจัยด้านการวิเคราะห์วาทกรรมทางการเมืองและการสื่อสารสาธารณะในอนาคต โดยเฉพาะการศึกษาเปรียบเทียบการใช้ภาษาของผู้นำประเทศต่าง ๆ หรือการวิเคราะห์การใช้ภาษาในบริบททางการเมืองและสังคมอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

ชาญวิทย์ ทัดแก้ว. (2565). *จีนในยุคสี่ จินผิง: การเมือง เศรษฐกิจ และการต่างประเทศ*.

ศูนย์จีนศึกษา สถาบันเอเชียศึกษา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ธัญญา สังขพันธานนท์. (2539). *วรรณกรรมวิจารณ์*. นาค.

บุญยงค์ เกศเทศ. (2536). *แอลอติววรรณกรรมไทย*. โอเดียนสโตร์.

พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์. (2552). *ความเปรียบเทียบในวรรณกรรมแปลงพงศาวดารจีน*

ปริญญาานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต. มหาวิทยาลัยนเรศวร.

พัชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์. (2541). *วิเคราะห์แนวคิดทางการเมืองในวรรณกรรมไทยตั้งแต่ปี*

พ.ศ. 2475-2519: รายงานการวิจัย.ภาควิชาภาษา คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์

มหาวิทยาลัยนเรศวร.

เพ็ญประภา ภัทรานุกรม. (2562). *การจัดระเบียบโลกใหม่ (New World Order) กับการปรับตัว*

ทางการศึกษาของประเทศไทย. วารสารร่มพญักษ์ มหาวิทยาลัยเกริก, 37(2), 59-66.

ศิริลักษณ์ บัตรประโคน. (2548). *ทัศนะทางการเมืองและกลวิธีการนำเสนอที่ปรากฏในรวมเรื่องสั้น*

ชุด "หลังอานบุรี" ของวินทร์ เลียววาริณ ปริญญาานิพนธ์มหาบัณฑิต.

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สี่ จินผิง. (2559). *ยุทธศาสตร์การบริหารประเทศ*. มติชน.

อดิสรณ์ ประทุมถิ่น. (2563). *กลวิธีการนำเสนอเนื้อหาเพื่อสื่อแนวคิดในพุทธธรรมของพระราชพรหมยาน*

(หลวงพ่อกุญชีสิงคำ) วัดท่าซุง จังหวัดอุทัยธานี ปริญญาานิพนธ์ดุขฎิบัณฑิต.

มหาวิทยาลัยนเรศวร.

อดิสรณ์ ประทุมถิ่น, พัทชรินทร์ อนันต์ศิริวัฒน์, และพรหมพิสิฐ พันธจันทร์. (2561). *วิเคราะห์การใช้ภาพพจน์*

เพื่อถ่ายทอด พุทธธรรมคำสอนด้านการเจริญพระกรรมฐานของพระราชพรหมยาน.

ม้งรายสาร, 6(2), 17-26.

อักษรศรี พานิชสาส์น. (2562). *The rise of CHINA จีน คิดใหญ่ มองไกล*. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดยูเคชั่น.

อักษรศรี พานิชสาส์น. (2566). *ครบรอบ 10 ปี BRI: จีนคิดการใหญ่อะไร*. 18 ตุลาคม 2566. สำนักข่าวอิศรา.

<https://www.isranews.org/article/isranews-article/123005-Aksornsri-2.html>

Fairclough, N. (1995). Section A: Language, ideology and power. In *Critical discourse*

analysis: The critical study of language (pp. 1-81).